

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษานี้ได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษา ประกอบด้วย ขอบเขตเนื้อหา ขอบเขตประชากรกลุ่มตัวอย่าง และวิธีสุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาโดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญในอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยจะศึกษาทัศนคติรวม 3 ด้าน ได้แก่ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความคิดเห็น และด้านพฤติกรรมการบริโภคของน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ รวมทั้งศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ประกอบด้วยปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยราคา ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด และปัญหา ข้อเสนอแนะในการใช้น้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ

3.2 ขอบเขตประชากรกลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ขอบเขตประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่เคยซื้อ และบริโภคน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ เน้นการกระจายให้ครอบคลุมพื้นที่ที่เป็นแหล่งหอพัก อพาร์ทเมนต์ ชุมชนหนาแน่น เพราะเป็นพื้นที่ที่มีการติดตั้งเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากร จึงได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณตามสูตรของยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ คือ 400 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบใช้วิจารณญาณ (Judgment sampling) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549 :19) คือกลุ่มตัวอย่างต้องเป็นผู้บริโภคที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้ที่เคยซื้อ และบริโภคน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ

3.2.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple Random sampling) จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยทำการแบ่งพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสุ่มเลือกพื้นที่ที่เป็นแหล่งหอพัก อพาร์ทเมนท์ ชุมชนหนาแน่นจำนวน 7 แห่ง ได้ดังนี้

กลุ่มพื้นที่	ระบบเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มฯ	จำนวน (เครื่อง)	จำนวนตัวอย่าง
บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ระบบอาร์โอร่วมกับยูวี, ระบบอาร์โอ และระบบโอโซน	14	57
บริเวณหลังมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ระบบอาร์โอร่วมกับยูวี, ระบบอาร์โอ และระบบโอโซน	12	57
บริเวณวัดเจ็ดยอด	ระบบอาร์โอร่วมกับยูวี, ระบบอาร์โอร่วมกับโอโซน และระบบโอโซน	16	57
บริเวณรอบมหาวิทยาลัยพายัพ	ระบบอาร์โอร่วมกับยูวี และระบบ ยูวี	17	57
บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	ระบบอาร์โอร่วมกับยูวี, ระบบอาร์โอ, ระบบโอโซน และระบบยูวี	12	57
บริเวณหลังมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	ระบบอาร์โอร่วมกับยูวี, ระบบอาร์โอ, ระบบอาร์โอร่วมกับโอโซน และระบบโอโซน	15	57
บริเวณรอบโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่	ระบบอาร์โอร่วมกับยูวี, ระบบอาร์โอร่วมกับโอโซน	10	57
รวมจำนวนตัวอย่าง			≈400 ราย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บข้อมูลโดยทำการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สนทนคติของผู้บริโภคที่มีต่อน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 400 คน

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ทำการค้นคว้า ข้อมูลจากหนังสือ วารสาร บทความ เอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่ค้นคว้าทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ ข้อมูลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะการอยู่อาศัย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน

2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจที่มีต่อน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ ลักษณะของคำถามเป็นแบบปลายปิดแบบมาตรวัดประเมินค่าแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ถูก ผิด

2.2 ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ

2.3 ด้านพฤติกรรม โดยใช้คำถามแบบมีตัวเลือก และปัจจัยในการเลือกซื้อน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้น้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ

3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เป็นหลักการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอข้อมูล และคำนวณค่าสถิติเบื้องต้น ซึ่งเป็นการอธิบายหรือบรรยายลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวม โดยใช้ความถี่ (Frequency) สถิติร้อยละ (Percentage) เป็นสถิติแสดงการแจกแจงความถี่ของข้อมูล และสถิติค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นสถิติที่ใช้ในการวัดค่ากลางของข้อมูล รวมทั้งใช้วิธีนำเสนอข้อมูลในรูปตารางข้อมูล

3.4.1 การวัดระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินด้านความรู้และความเข้าใจจากการตอบแบบสอบถาม แบ่งระดับความรู้และความเข้าใจออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (ชัยสิทธิ์ เถлимมีประเสริฐ, 2544)

ช่วงคะแนน	ระดับความเข้าใจ
80.00 – 100.00	มีความเข้าใจมากที่สุด
70.00 – 79.99	มีความเข้าใจมาก
60.00 – 69.99	มีความเข้าใจปานกลาง
50.00 – 59.99	มีความเข้าใจน้อย
0.00 – 49.99	มีความเข้าใจน้อยที่สุด

3.4.2 การวัดทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ ใช้มาตรวัดประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) เนื่องจากคำถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญเป็นแบบให้เลือก 5 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2530)

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

กำหนดช่วงค่าเฉลี่ยเพื่อวิเคราะห์และแปลผลแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยมีค่าเฉลี่ยต่อไปนี้

ช่วงคะแนน	ระดับความคิดเห็น
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49	เฉย ๆ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49	ไม่เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.4.3 การวัดทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ ใช้มาตรวัดประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) เนื่องจากคำถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลด้านพฤติกรรมการบริโภคของน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ โดยใช้คำถามแบบมีตัวเลือก และปัจจัยในการเลือกซื้อน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ โดยจำแนกระดับความสำคัญของปัจจัยในการเลือกซื้อน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายน้ำดื่มแบบหยอดเหรียญ ออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (กฤษณี เวชสาร, 2545)

ระดับความสำคัญ	ระดับคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

กำหนดช่วงค่าเฉลี่ยเพื่อวิเคราะห์และแปลผลแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยมีค่าเฉลี่ยต่อไปนี้

ช่วงคะแนน	จัดอยู่ในระดับความสำคัญ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

3.5 ระยะเวลาในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้ระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved